

Sosiaali- ja terveysvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tupakkalain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tupakkalain muuttamisesta (HE 219/2016 vp): Asia on saapunut sosiaali- ja terveysvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- lakimies Laura Terho, sosiaali- ja terveysministeriö
- neuvotteleva virkamies Meri Paavola, sosiaali- ja terveysministeriö
- ylitarkastaja Reetta Honkanen, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto (Valvira)
- CA Manager Berth Sundström, Philip Morris Finland Oy

Valiokunta on saanut kirjalliset lausunnot:

- Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry
- Suomen Isännöintiliitto ry
- Suomen Kiinteistöliitto ry
- Tupakkateollisuusliitto r.y.
- Vapers Finland ry.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi tupakkalakia.

Voimassa olevassa laissa säädetyt savuttomien tupakkatuotteiden myynnin ja maahantuonnin kiellot rajattaisiin Euroopan komission päätöksen mukaisesti koskemaan purutupakkaa, nenänuuskaa ja suussa käytettäväksi tarkoitettua tupakkaa. Mahdollisiin muihin savuttomiin tupakkatuotteisiin ei ehdotetussa laissa kohdistuisi erityisiä rajoituksia.

Valtakunnallista tupakkalain valvontaohjelmaa koskevaa sääntelyä kevennettäisiin siten, että tupakkalaissa ei enää säädettäisi valvontaohjelman pakollisesta sisällöstä. Tämä vastaa terveydensuojelulakiin ehdotettua muutosta.

Lakiin tehtäisiin myös eräitä muita muutoksia, jotka ovat luonteeltaan pääosin teknisiä.

Valiokunnan mietintö StVM 44/2016 vp

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2017 alusta.

VALIOKUNNAN YLEISPERUSTELUT

Esityksen ensisijaisena tavoitteena on muuttaa voimassa olevaa tupakkalakia vastaamaan täytöntöönpanopäätöstä, jonka komissio on tehnyt koskien Suomen ilmoitusta savuttomien tupakkatuotteiden myynnin ja maahantuonnin kieltämisestä. Tupakkalain savuttomia tupakkatuotteita koskeva sääntely rajataan komission päätöksen johdosta koskemaan purutupakkaa, nenänuuskaa ja suussa käytettäväksi tarkoitettua tupakkaa.

Sähkösavukkeen säiliölle säädetyn enimmäistilavuuden ehdotetaan jatkossa koskevan myös uudelleentäytettäviä säiliötä eikä vain kertakäyttöisiä tuotteita. Markkinoilla ei lakiehdotuksen mukaan saa olla ollenkaan sähkösavukkeita, joiden säiliön enimmäistilavuus ylittää 2 millilitraa. Ehdotuksella halutaan pienentää nikotiinimyrkytyksen riskiä. Eräät jäsenmaat ovat toimeenpanneet direktiivin vastaavalla tavalla. Valiokunta pitää unionisääntelyyn perustuvia muutoksia tarpeellisina ja tarkoituksenmukaisina.

Valiokunta pitää myös tärkeänä, että asuntoyhteisön määritelmä tupakkalain 2 §:n 42 kohdassa laajennetaan kattamaan asumisoikeusasunnot, jolloin myös asumisoikeusyhteisöt voivat hakea kunnalta 79 §:n mukaisesti tupakointikieltoa tiloihinsa. Lisäksi 79 §:ssä säädetään uutena asiana siitä, kuinka kuuleminen asuntoyhteisössä toteutetaan silloin, jos tilan hallinta perustuu omistusoikeuteen, sekä silloin, jos hallinta perustuu vuokraoikeuteen tai muuhun vastaavaan oikeuteen.

Esitykseen sisältyy myös ehdotus, jolla valtakunnallista tupakkalain valvontaohjelmaa koskevaa sääntelyä kevennetään. Valiokunta pitää asianmukaisena, että sääntely näin yhdenmukaistetaan ympäristöterveydenhuollon säännösten kanssa.

Esityksessä ehdotetaan lisäksi muutettavaksi tupakkalain 61 §:ää, jossa säädetään maahantuonnin rajasta Ahvenanmaan ja muun Suomen välillä. Voimassa olevan tupakkalain nojalla kaikkien Ahvenanmaalta muualle Suomeen tapahtuvaan tuontiin sovelletaan tupakkalain kieltoja ja rajoituksia. Säännöksen pääasiallinen tarkoitus on ollut estää Suomen tupakkalaissa olevan nuuskan maahantuontikiellon kiertäminen. Säännös on kuitenkin nykyisessä muodossaan tarpeettoman laaja, minkä vuoksi se ehdotetaan rajattavaksi koskemaan eräiden savuttomien tupakkatuotteiden maahantuontikieltoa ja kieltoa tuoda maahan etäviestimen välityksellä hankittuja tuotteita. Näin voidaan jatkossakin varmistaa, ettei purutupakan maahantuontikieltoja ja nenänuuskan maahantuontikieltoja kierretä niin, että Ahvenanmaalla laillisesti valmistettua ja myynnissä olevaa tuotetta tuodaan rajoituksetta matkustajatuontina muualle Suomeen.

Tupakkalain valvonnan näkökulmasta valiokuntakäsittelyssä on tuotu esiin, että uuden tupakkalain 60 § rajoittaa sellaista tukkumyyntitoimintaa, jota ei lakia säädettäessä ole ollut tarkoitus rajoittaa. Lain mukaan nikotiininesteitä saa myydä ainoastaan sellaisille toimijoille, joilla on joko uuden tai vanhan lain mukainen vähittäismyyntilupa. Rajoitusten rikkomisesta seuraa rangaistus. Rajoitusta säädettäessä ei kuitenkaan ole huomioitu, että tukkumyyjillä voi olla sellaisia asiakkaita, jotka eivät ole Suomen lainsäädännön alaisia ja joilla ei näin ollen ole velvollisuutta hankkia tupakkalaissa säädettyä vähittäismyyntilupaa. Tällaisia toimijoita ovat muun muassa Suomen li-

Valiokunnan mietintö StVM 44/2016 vp

pun alla seilaavat alukset, joiden kotisatama on Ahvenanmaalla, sekä alukset, jotka seilaavat muiden lippujen alla. Tästä syystä valiokunta ehdottaa lakia muutettavaksi niin, että tukkumyyjillä on oikeus myydä tukuittain tupakkatuotteita ja nikotiininesteitä myös sellaisille toimijoille, joita Suomen tupakkalainsäädäntö ei koske.

VALIOKUNNAN YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

60 §. Tukkumyynnin rajoitukset. Sosiaali- ja terveysvaliokunta ehdottaa, että tukkumyyntiä koskevaan 60 §:ään lisätään uusi 4 momentti, jonka mukaan tukkumyyjillä on oikeus myydä tuotteita myös sellaisille toimijoille, joita Suomen tupakkalainsäädäntö ei koske. Kyseinen muotoilu kattaa tuotteiden tukkumyynnin sekä vientiä varten (esimerkiksi ulkomaisille rahtialuksille) että Ahvenanmaalle, jolla on oma tupakkalakinsa.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Sosiaali- ja terveysvaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muutettuna hallituksen esitykseen HE 219/2016 vp sisältyvän lakiehdotuksen. (Valiokunnan muutosehdotukset)

Valiokunnan muutosehdotukset

Laki

tupakkalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tupakkalain (549/2016) 2 §:n 42 kohta sekä 24, 32, 51, 61, 63, 79, 83, 95, 97, 109, 121 ja 124 § sekä
lisätään lain 60 §:ään uusi 4 momentti seuraavasti:

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

42) *asuntoyhteisöllä* osakeyhtiötä, johon sovelletaan asunto-osakeyhtiölakia (1599/2009), yhteisöä ja säätiötä, johon sovelletaan asumisoikeusasunnoista annettua lakia (650/1990), asunto-osuuskuntaa, yhteishallinnosta vuokrataloissa annetun lain (649/1990) 2 §:ssä tarkoitettua vuokrataloa sekä muuta yhteisöjen omistamaa vuokratalokantaa.

Valiokunnan mietintö StVM 44/2016 vp

24 §

Nikotiininessettä koskevat vaatimukset

Sähkösavukkeessa käytettäväksi tarkoitettua nikotiininessettä saa myydä tai muutoin luovuttaa kuluttajille vain:

- 1) täyttösäiliössä taikka kertakäyttöisessä sähkösavukkeessa tai nikotiinipatruunassa;
- 2) jos nesteellä ei ole sellaisia ominaisuuksia eikä neste sisällä sellaisia lisäaineita, joita 11 §:n 1 momentin 1—6 kohdan mukaan ei saa olla tupakkatuotteessa;
- 3) jos nesteen valmistuksessa käytetään vain puhtaita ainesosia;
- 4) jos nesteessä käytetään, nikotiinia lukuun ottamatta, vain ainesosia, jotka eivät aiheuta riskiä ihmisen terveydelle kuumennetussa eivätkä kuumentamattomassa muodossa.

Nikotiininessessä ei saa esiintyä ainesosia, joista ei ole tehty 26 §:ssä tarkoitettua ennakkoilmoitusta. Tämä ei kuitenkaan koske sellaisia jäämiä, joita ei voida teknisesti välttää valmistuksen aikana.

Täyttösäiliön tilavuus saa olla enintään 10 millilitraa ja sähkösavukkeen säiliön ja kertakäyttöisen nikotiinipatruunan tilavuus enintään 2 millilitraa.

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä siitä, miten 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen vaatimusten täyttymistä arvioidaan.

32 §

Tupakkatuotteiden vähittäismyyntipakkausten pakolliset merkinnät

Tupakkatuotteiden vähittäismyyntipakkauksessa on oltava:

- 1) suomen- ja ruotsinkieliset varoitustekstit tupakkatuotteiden aiheuttamista terveyshaitoista; poltettavaksi tarkoitettujen tupakkatuotteiden vähittäismyyntipakkauksessa on lisäksi oltava kuvalliset varoitukset tupakkatuotteiden aiheuttamista terveyshaitoista sekä suomeksi ja ruotsiksi tupakansavun haitallisuutta koskeva tiedotusviesti ja tupakoinnin lopettamista koskevia tietoja;
- 2) vähittäismyyntipakkauksen jäljittämistä varten tarkoitettu yksilöllinen tunnisteen sekä väärinkäytöltä suojaava turvaominaisuus, joka koostuu näkyvistä ja näkymättömistä tekijöistä.

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä:

- 1) 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettujen merkintöjen tekstistä, kuvista, kirjasinlajeista ja -koosta, väristä, kehystämisestä, pinta-alasta, sijoittelusta, vuorottelemisesta, kiinnittämisestä, rikkoutumattomuudesta ja muusta määrittelystä;
- 2) 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetun yksilöllisen tunnisteen sijoittelusta ja merkitsemisestä pakkaukseen, tunnisteen avulla määritettävistä tiedoista sekä siitä, mitkä tiedot kuuluvat tunnisteseen ja mihin tietoihin on päästävä sähköisesti sen välityksellä;
- 3) 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetun turvaominaisuuden sijoittelusta ja merkitsemisestä pakkaukseen sekä turvaominaisuuden teknisistä standardeista ja niiden mahdollisesta vuorottelusta.

Valiokunnan mietintö StVM 44/2016 vp

51 §

Eräiden savuttomien tupakkatuotteiden myyntikielto

Purutupakkaa, nenänuuskaa ja suussa käytettäväksi tarkoitettua tupakkaa ei saa myydä tai muutoin luovuttaa taikka välittää.

60 § (Uusi)

Tukkumyynnin rajoitukset

Lisäksi tupakkatuotteita ja nikotiininesteitä saa myydä tukuittain vähittäismyyjälle, joka ei tarvitse tämän lain mukaista vähittäismyyntilupaa, sekä tukkumyyjälle, jota tämän lain mukainen ilmoitusvelvollisuus ei koske.

61 §

Maahantuonnin raja

Mitä 63 ja 65 §:ssä säädetään maahantuonnista, sovelletaan myös Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisävero- ja valmisteverolainsäädäntöön annetun lain (1266/1996) 18 §:n 2 kohdassa tarkoitettuun tuontiin.

63 §

Eräiden savuttomien tupakkatuotteiden maahantuontikielto

Purutupakkaa, nenänuuskaa ja suussa käytettäväksi tarkoitettua tupakkaa ei saa tuoda maahan. Maahantuontikielto koskee myös tällaisten tupakkatuotteiden hankkimista ja vastaanottamista postitse tai muulla vastaavalla tavalla Suomen ulkopuolelta.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, yksityishenkilö saa omaa henkilökohtaista käyttöönsä varten tuoda mukanaan maahan yhteensä enintään 1 000 grammaa 1 momentissa tarkoitettuja tupakkatuotteita kalenterivuorokaudessa.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu maahantuontikielto ei koske kansainvälisessä liikenteessä käytettävän vesi- tai ilma-aluksen suljetussa myyntitilassa tai varastossa olevaa tuotetta.

79 §

Tupakointikiellon määrääminen asuntoyhteisöön

Asuntoyhteisö voi hakea kunnalta tupakointikiellon määräämistä asuntoyhteisön rakennuksen huoneistoihin kuuluville parvekkeille, huoneistojen käytössä oleviin ulkotiloihin ja huoneistojen sisätiloihin. Hakemuksessa tarkoitettujen tilojen haltijoita on kuultava ennen hakemuksen tekemistä.

Valiokunnan mietintö StVM 44/2016 vp

Kunnan on määrättävä tupakointikielto hakemuksessa tarkoitettuihin tiloihin, jos tiloista voi niiden rakenteiden tai muiden olosuhteiden vuoksi muutoin kuin poikkeuksellisesti kulkeutua tupakansavua toiselle parvekkeelle, toiseen huoneistoon kuuluvan ulkotilan oleskelualueelle tai toisen huoneiston sisätiloihin. Tupakointikielto saadaan määrätä asuinhuoneiston asuintilaan vain, jos savun kulkeutumista ei ole mahdollista rakenteiden korjaamisella tai muuttamisella kohtuudella ehkäistä ja asuintilan haltijalle on ennen kiellon määräämistä varattu mahdollisuus ehkäistä savun kulkeutuminen omilla toimenpiteillään. Asuinhuoneiston asuintilaa koskeva tupakointikielto ei koske sähkösavukkeen käyttämistä.

Kunnan on peruutettava määräämänsä tupakointikielto asuntoyhteisön hakemuksesta, jos kielolle ei muuttuneiden olosuhteiden vuoksi ole enää perusteita. Kielto voidaan peruuttaa myös tilan haltijan hakemuksesta, jos asuntoyhteisö ei olennaisesti muuttuneista olosuhteista huolimatta hae kiellon peruuttamista. Tarkempia säännöksiä tupakointikieltoa ja sen peruuttamista koskevan hakemuksen tekemisestä ja asuntoyhteisön toimittaman kuulemisen kirjaamisesta hakemukseen voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu kuuleminen katsotaan toteutetuksi, jos asuntoyhteisö toimittaa hakemuksessa tarkoitettujen tilojen haltijoille viimeistään kaksi viikkoa ennen päätöksentekoa tiedon ehdotetun hakemuksen perusteista sekä ohjeet huomautusten esittämiseen:

1) omistusoikeuden perusteella tiloja hallitsevalle siihen postiosoitteeseen, joka on asuntoyhteisön tiedossa, tai siihen sähköpostiosoitteeseen tai muuhun vastaavaan teleosoitteeseen, jonka haltija on ilmoittanut asuntoyhteisölle; sekä

2) vuokraoikeuden tai muun vastaavan oikeuden perusteella tiloja hallitsevalle rakennuksen yleisesti käytettävälle ilmoitustaululle tai hänen hallitsemaansa huoneistoon.

83 §

Valvontaohjelma

Valvira laatii tämän lain valvonnan toimeenpanon ohjaamiseksi ja yhteensovittamiseksi valtakunnallisen tupakkalain valvontaohjelman (*valvontaohjelma*).

Valvontaohjelma on tarkistettava tarvittaessa. Valvontaohjelmassa on otettava huomioon ympäristöterveydenhuollon valtakunnallisessa valvontaohjelmassa asetetut ympäristöterveydenhuollon yhteiset tavoitteet.

95 §

Vähittäismyyntilupien ja tukkumyynti-ilmoitusten rekisteri

Valvira ja kunnat pitävät tässä laissa tarkoitettujen lupa- ja ilmoitusasioiden käsittelyä, valvontaa ja tilastointia varten rekisteriä elinkeinonharjoittajista:

1) joille on myönnetty 44 §:ssä tarkoitettu lupa tai jotka ovat hakeneet tällaista lupaa;

2) jotka ovat tehneet 48—50 §:ssä tarkoitettua ilmoituksen.

Valvira vastaa rekisterin tietojärjestelmän toimivuudesta. Rekisteröitäviä tietoja ovat:

1) hakijan tai ilmoituksen tekijän nimi, toiminimi ja yhteystiedot Suomessa, henkilötunnus tai yritys- ja yhteisötunnus sekä tuotteiden myyntipaikan osoite;

2) lupa- tai ilmoitusnumero, tiedot luvan tai ilmoituksen perusteella tapahtuvasta toiminnasta ja omavalvonnasta, tiedot tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten, määräysten ja kiellon

Valiokunnan mietintö StVM 44/2016 vp

jen rikkomisesta sekä tällaisen rikkomuksen seuraamuksesta sekä tiedot valvontaviranomaisten suorittamista tarkastuksista ja näiden tuloksista;

3) muut lupa- ja ilmoitusasioiden käsittelyä, valvontaa ja tilastointia varten tarpeelliset tiedot.

Poiketen siitä, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 16 §:n 3 momentissa säädetään, luvanhaltijan ja ilmoituksen tekijän nimi, lupa- ja ilmoitusnumero ja yleiseen käyttöön tarkoitetut osoite- ja yhteystiedot voidaan saattaa rekisterissä sellaisinaan julkisiksi niin, että tietoja voidaan hakea ainoastaan yksittäisinä hakuina käyttäen hakuperusteena luvanhaltijan tai ilmoituksen tekijän nimeä, yritys- ja yhteisötunnusta tai lupa- tai ilmoitusnumeroa taikka myyntipaikan nimeä. Elinkeinonharjoittajaa koskevat tiedot säilytetään rekisterissä viisi vuotta myynnin lopettamisen tai vähittäismyyntiluvan peruuttamisen jälkeen.

97 §

Vähittäismyyntiluvan peruuttaminen

Kunta voi peruuttaa 44 §:ssä tarkoitetun tai vanhan tupakkalain nojalla myönnetyn vähittäismyyntiluvan vähintään viikon ja enintään kuuden kuukauden määräajaksi, jos vähittäismyyntiluvan haltija kunnan tai muun valvontaviranomaisen kirjallisesta varoituksesta taikka rikosoikeudellisesta seuraamuksesta huolimatta:

1) myy tai muutoin luovuttaa tupakkatuotteita, sähkösavukkeita, täyttösäiliöitä, nikotiininesiteitä, höyrystettäväksi tarkoitettuja nikotiinittomia nesteitä tai poltettavaksi tarkoitettuja kasviperäisiä tuotteita, joiden vähittäismyyntipakkaukset ovat 5 luvun säännösten vastaisia;

2) jättää ilmoittamatta 48 §:n vastaisesti nikotiininesteiden myynnistä tai 49 §:ssä tarkoitettuja olennaisia tietoja;

3) 51 §:n vastaisesti myy tai muutoin luovuttaa purutupakkaa, nenänuuskaa tai suussa käytettäväksi tarkoitettua tupakkaa;

4) 53 §:n vastaisesti myy tai muutoin luovuttaa tupakkatuotteita, tupakan vastikkeita, tupakointivälineitä, sähkösavukkeita tai nikotiininesteitä alle 18-vuotiaalle taikka 56 §:n vastaisesti sallii alle 18-vuotiaan myydä tai muutoin luovuttaa mainittuja tuotteita;

5) 57 §:n vastaisesti myy tai muutoin luovuttaa tupakkatuotteita, tupakan vastikkeita, tupakointivälineitä, sähkösavukkeita tai nikotiininesteitä automaattisesta myyntilaitteesta;

6) 58 §:n vastaisesti myy tai muutoin luovuttaa tupakkatuotteita, sähkösavukkeita tai nikotiininesteitä kuluttajalle etäviestintä käyttäen;

7) 68 §:n vastaisesti markkinoi tupakkatuotteita, tupakan vastikkeita, tupakointivälineitä, tupakkajäljitelmiä, sähkösavukkeita tai nikotiininesteitä;

8) 71 §:n vastaisesti pitää tupakkatuotteita, tupakan vastikkeita, sähkösavukkeita tai nikotiininesteitä taikka niiden tavaramerkkejä esillä myyntipaikassa.

Kunta voi peruuttaa vähittäismyyntiluvan pysyvästi, jos vähittäismyyntiluvan haltija luvan määräaikaisesta peruuttamisesta huolimatta jatkaa tai uudistaa 1 momentissa tarkoitettua lainvastaista toimintaa eikä tekoa ole pidettävä vähäisenä.

109 §

Tupakan myyntirikos

Joka tahallaan

Valiokunnan mietintö StVM 44/2016 vp

1) 53 §:n 1 momentin vastaisesti myy tai muutoin vastiketta vastaan luovuttaa taikka välittää tupakkatuotteen tai nikotiinainestettä alle 18-vuotiaalle,

2) 51 §:n vastaisesti myy tai muutoin vastiketta vastaan luovuttaa taikka välittää purutupakkaa, nenänuuskaa tai suussa käytettäväksi tarkoitettua tupakkaa,

3) elinkeinotoiminnassa myy tai muutoin luovuttaa tupakkatuotteita tai nikotiinainestettä ilman vähittäismyyntilupaa 44 §:n vastaisesti tai tekemättä nikotiinainesteen vähittäismyyntistä 48 §:ssä tarkoitettua ilmoitusta taikka

4) 60 §:n vastaisesti tukkumyynnissä myy tai muutoin luovuttaa tupakkatuotteita tai nikotiinainestettä muulle kuin mainitussa pykälässä tarkoitettulle toimijalle,

on tuomittava *tupakan myyntirikoksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi.

121 §

Ilmoituksia koskeva siirtymäsäännös

Tupakkatuotteista, sähkösavukkeista, täyttösäiliöistä ja poltettavaksi tarkoitetuista kasviperäisistä tuotteista, joita on laillisesti myyty tai muutoin luovutettu kuluttajille Suomessa viimeistään 20 päivänä toukokuuta 2016, on toimitettava 14, 26 ja 29 §:ssä tarkoitettut ilmoitukset ja muut tiedot viimeistään 20 päivänä marraskuuta 2016.

Tupakkatuotteista, sähkösavukkeista, täyttösäiliöistä ja poltettavaksi tarkoitetuista kasviperäisistä tuotteista, joita on myyty tai muutoin luovutettu kuluttajille Suomessa 20 päivän toukokuuta 2016 jälkeen mutta ennen 15 päivää elokuuta 2016, on toimitettava 14, 26 ja 29 §:ssä tarkoitettut ilmoitukset ja muut tiedot viimeistään 1 päivänä maaliskuuta 2017.

124 §

Eräitä savuttomia tupakkatuotteita koskeva siirtymäsäännös

Purutupakkaa ja nenänuuskaa saa 51 §:n estämättä myydä ja muutoin luovuttaa vähintään 20 päivään toukokuuta 2017.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____ . Sen 24 § tulee kuitenkin voimaan vasta 1 päivänä tammikuuta 2018.

Helsingissä 13.12.2016

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Tuula Haatainen sd
varapuheenjohtaja Hannakaisa Heikkinen kesk
jäsen Outi Alanko-Kahiluoto vihr

Valiokunnan mietintö StVM 44/2016 vp

jäsen Eeva-Johanna Eloranta sd
jäsen Arja Juvonen ps
jäsen Niilo Keränen kesk
jäsen Anneli Kiljunen sd
jäsen Mikko Kärnä kesk
jäsen Anne Louhelainen ps
jäsen Aino-Kaisa Pekonen vas
jäsen Veronica Rehn-Kivi r
jäsen Vesa-Matti Saarakkala ps
jäsen Annika Saarikko kesk
jäsen Sari Sarkomaa kok
varajäsen Sari Tanus kd

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Eila Mäkipää